

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

130. Palma Indica: Ex Maffæo, l. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

R V P E S.

Curtius lib. 6. & 8.

Descriptio CXXVII.

Perupta erat rupes, quæ spectat Occidentem, eadem, quæ vergit ad Orientem, leniore submissa fastigio: multis arboribus obrita. Perennem habet fontem, ex quo larga aqua manant. Circuitus eius nonaginta duo stadia comprehendit. Petra, non ut pleraque modicis, ac mollibus cliuis, in sublimi fastigium crescit, sed in meta maximæ modum erecta est, cuius ima spatiosiora sunt. Altiora in altius coeunt, summa in acutum cacumen exurgunt. Radices eius Indus amnis subito præaltus, utrimque asperis ripis. Ab altera parte voragine, eluuiosque præruptæ sunt, nec alia expurgandi patebat via, quam ut replerentur.

V I T I S.

Ex D. Ambrosio, Hexam. lib. 3.
cap. 12.

Descriptio CXXVIII.

Primum omnium, nihil gratius florentis odore vitis: siquidem de flore earum succus expressus, poculi genus conficit, quod & voluptati, & saluti fit. Deinde, quis non miretur, ex acino vinaceo, vitem usque in arboris summum cacumen prorumpere, quam, velut quodam amplexu fouet, & quibusdam brachiis ligat, & circumdat lacertis, pampinis vestit, fertis vuarum coronat? Quæ ad imitationem vitæ nostræ primum viuunt, desigunt radicem; Deinde, quia natura flexibilis, & caduca est, clauiculis, quasi manibus quibusdam, quicquid apprehenderit, stringit; hisque se erigit, & attollit.

S E G E S.

Ex eodem D. Ambrosio, lib. 3.
Hexam. c. 8.

Suscipit igitur granum tritici putris gleba, & spatium cohibet occasio, ac velut materno terra gremio fouet, ac comprimit. Inde, cum se granum illud resoluerit, herbam germinat: grata ipsa iam species herbescentis viriditatis, quæ statim genus satum similitudine sui prodit, ut in ipso sine stirpis exordio, cuius generis herba sit, cognoscas; atque in herbis fructus appareat, paulatimque adolescit in foenum, culmoque pubescens erigitur, & assurgit. At ubi se geniculata iam spica sustulerit, vaginæ quædam futuræ frugis parantur, in quibus granum formatur interius, ne tenetæ eius primordia, aut frigus lædat, aut solis æstus exurat, aut ventorum inclementia, vel imbrum vis læua discutiat. Succedunt quidam ordines spicæ, mirabili arte formati, vel ad speciem grati, vel ad tutamen nexu quodam inter se naturalis colligationis adstricti, quam providentia diuina formauit. Et ne frugis numerosioris pondere, velut quædam cœdat fultura culmorum, vaginæ quibusdam ipse culmus includitur, ut geminatis viribus frugem possit multiplicem sustinere, nec impar arbor onere curuetur in terram. Tum supra ipsam spicam vallum struitur aristarum, ut quasi quædam in arce prætendat, ne autem minorum moribus suis exuatur fructibus, aut vestigiis proteatur.

Compara qua habet Cicero, lib. de Senectute.

PALMA INDICA.

Maffæus, lib. 7.

Descriptio CXXX.

Multis rebus ad victum necessariis eareat incolæ, sed pro his omnibus vna est palma; sic eam appellant, Iudaicis, & Africanis careotas ferentibus longè præstantior: quippe non proceritate solum, & pulchritudine excessit; verum etiam tota profus in usu est, ita multiplici, ut vulgo, si quem frugis, & induratum laudibus efferre volunt, palma vtiliorem appellent. Tengam Nartemæ Indicorum, seu nucem Indicam Lusitani

sani dixerent. Humani ferme capitis magnitudine: duplici operimento: quorum exterius in summo læue, stupea intus densitate (caurum vocant) netur, ac textitur, cannabis, & spartu modo, cum aliis in visus, tum præcipue in virilium nexu, & anchoralia: Neque materia vlla ad nauticos funes, & maris impetus obsequentior: namque vt falsuginem amat; ea planta. Caurum quoque ex ea prognatum, & marinis aquis immersum identidem reuirescit: & Anchoris illigatum fluctuantes salo nauis egregie continet. Non tam ab innata duritie, vel operis firmitate, quam viriditate ipsa, & lentitia quadam, ad instar corij; vt se vel in altum elato nauigio, miram in tenuitatem extendat: vel resedente rursus in crassitudinem contrahat.

Quod secus in nostris euenit rudentibus: quæ nimirum ipsa vi, ac pertinacia sæpe rumpuntur: Interior autem calix, rufo colore, & globosa rotunditate præditus, addito auro, vel argento in pocula figuratur: ipsa vero pomicato, amygdalæ in modum pinguedine quadam, & grato sapore lactescens, non per se tantum in cibo grata est, ac salubris; verum etiam vbi visum fuerit, exhausto lacte paulatim in oleum eliquatur. Totas autem racemus dum ex eo tener adhuc emicat, fructus, nodo contractus; ac leniter incisus, in abdita oris angusti vascula opimum instillat succum: ex quo variis artibus, coctionibusque, veteri (vt Strabo ipse testatur) inuento, mel seu faccarum, vinum, acetumque perficitur, iam folia cum & librariis pro papyro sint, & loco regularum imposita domibus arceant imbres: tum etiam in vestis formam facili simul, ac spisso contextu necuntur: denique vna, eademque arbor omnia profus ad rem nauticam instrumenta, ac materiem præbet: quippe truncum, & ramos in malum, assamenta, clauosque commam in vela: Caurum in funes (vt dictum est) omnium optimos: filaque ad laterum futuras, postremo cocum ipsum, quæque ex ipso conficiuntur in onera: Ita non sine miraculo quodam omnibus plane rebus ex semet apta, & instructa nauigat palma, eademque discussa per hyemem viuaces ad prunas, lenta ignium alimenta suppeditat.

Incolæ importato lino, sericoque; talares tunicas eleganti opere, texunt, quibus honestius multo, quam cæteri Indi velant corpora. Piscantur etiam palmæis verruculis minuta conchylia, sunt qui veneræ Conchæ genus pu-

rent, miro splendore, & colorum varietate; hæc saburræ loco in onerarias indita, ac diuersas in regiones euecta, apud Gangaridas; & Sionios, villioris moneta expleat vicem: ad res parui pretij coemendas: apud Hesperios autem Æthiops, cum rebus etiam carioribus permutantur. *Maff. l. 7.*

VIOLA MARTIA.

Descriptio CXXXI.

Hæc humilis per terram repit fragrantia *Ex hist. plantarum* modo, folia fundens à radice multa, *Rouill. l. 7.* ta, onerosa, per ambitum leuiter ferrata, hederæ foliis minora, rotundiora, tenuiora, nigrioraque, præsertim parte superiore, inter quæ medijs exeunt pediculi tenues, terneriusculi, singuli singulos flores ferentes, pulchros, odoratos, colore in nigro purpureos, nonnumquam pallidiores, nonnumquam candidos, ex quibusque foliis compositos, ac deinde pensiles folliculos, vasculave rotunda per maturitatem in tres partes dehiscencia, semen minutum, album in rotunditate oblongum, miliaceum, medullosum complectentia, radices tenues sunt, & fibratae.

OCELLVS.

Damascenus Loiollet.

Descriptio CXXXII.

Folius est longis, carnosus, duris, angustis, *Rouill. l. 7.* in extremo acuminatis, incanis, cauliculis multis, iuncis rotundis, geniculatis lauibis, cubitalibus, aut altioribus, coëuntibus pyridatim internodijs, in quorum, & iis adnatorum cacuminibus calices sunt longi, teretes glabri, orbiculo superiore denticulati, e quibus flores omnium speciosissimi prodeunt, ex senis foliolis, qui simplices sunt, ex multo pluribus multiplices per extremas oras scite fimbriati caryophyllorum odoratu, sed longe suauissimo, colore alias purpurascente dilutius, alias intensiores rubore nitente, alias candido.

Sunt: